

Quickscan flora en fauna Lijnsheike Tilburg

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

De Essentie
T.a.v. de heer M. van de Werf
Hambakenwetering 5
5231 DD 'S-HERTOGENBOSCH

betreffende locatie

Lijnsheike
Tilburg

documentkenmerk

1911/042/JOW-01

versie

1

vestiging

Nuenen

datum

11 februari 2020

opgesteld door:

ing. J.H.J. van Bree
Projectleider ecologie

gecontroleerd door:

ing. A. Paulusse
Projectleider ecologie

Dit document is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. Het document mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd. Door derden aangebrachte wijzigingen en/of toevoegingen dan wel oneigenlijk gebruik van het document vallen niet onder de verantwoording van Tritium Advies BV.

Tritium Advies BV

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900
E. info@tritium.nl
I. www.tritium.nl
KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Neer >> Nuenen >>
Prinsenbeek >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	1
2 Bronnenonderzoek	3
2.1 Gebieden	3
2.2 Soorten	5
3 Veldbezoek	6
4 Resultaten	7
4.1 Flora	7
4.2 Vogels	7
4.3 Grondgebonden zoogdieren	8
4.4 Vleermuizen	9
4.5 Amfibieën, reptielen en vissen	10
4.6 Ongewervelden/ overige soorten	10
5 Conclusies	11
5.1 Beschermde gebieden	11
5.2 Soorten	11
5.3 Zorgplicht	12
5.4 Eindconclusie	13
5.5 Advies	13
6 Literatuurlijst	14

Bijlagen

1. situatietekening plangebied
2. fotobijlage veldbezoek van 3 februari 2020

1 Inleiding

In opdracht van De Essentie is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het voornemen om op een locatie aan Lijnsheike 8 te Tilburg het bedrijfspand en de woning te slopen om vervolgens een vijftal woningen, enkele appartementen en een pakhuis te realiseren. Het plangebied betreft het kadastrale perceel gemeente Tilburg, sectie T, nummer 828 en heeft een totaal oppervlak van 3.849 m².

Figuur 1: huidige situatie plangebied (blauw omlijnd)
(bron: <http://kadasterloep.nl>)

Het plan is in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Voor deze locatie wordt derhalve een juridisch-planologische procedure doorlopen conform de Wet ruimtelijke ordening. In het kader van deze procedure dient onder andere een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving wordt gehandeld.

Doel van het onderhavige onderzoek is om te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het is noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

Op basis van de ecologische waarden van een planlocatie zal uit een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) blijken of er een overtreding te verwachten is van de Wnb. Tevens wordt vastgesteld of er meer soortgegevens nodig zijn door middel van inventarisatie en of er een uitgebreide studie noodzakelijk is naar de effecten van een ruimtelijke ingreep. In veel situaties zal het uitvoeren van een verkennend onderzoek echter reeds voldoende zijn om aan te tonen of een plan uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wnb te voorkomen.

Uit onderstaande luchtfoto (figuur 2) kan worden opgemaakt dat het plangebied in de bebouwde kom van Tilburg is gelegen. In bijlage 1 is een situatietekening van het plangebied opgenomen.

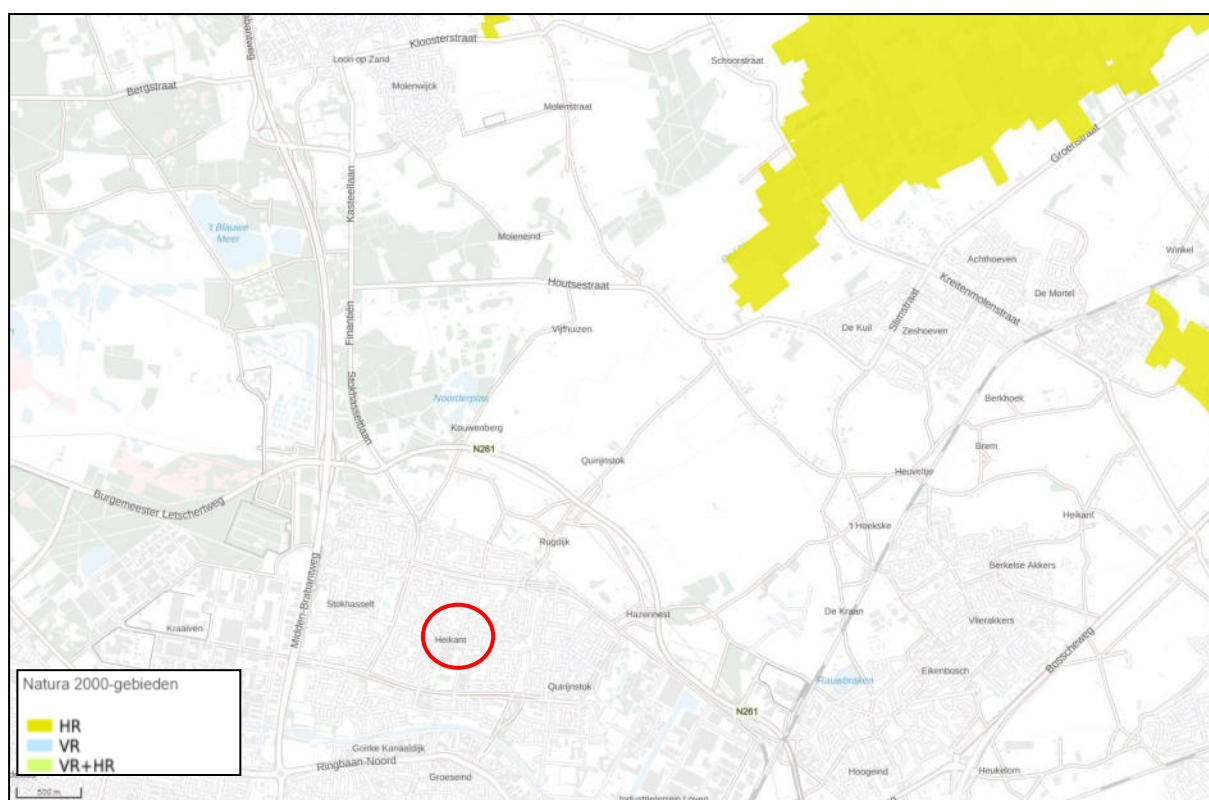
Figuur 2: luchtfoto van de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld)
(bron: Google Earth)

2 Bronnenonderzoek

Onderhavig onderzoek richt zich met name op soortenbescherming en in beperkte mate op het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb (Natura 2000). In het uitgevoerde bronnenonderzoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Onder andere is hierbij gebruik gemaakt van de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al., 2016), de "Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant" en enkele digitale verspreidingsatlassen. De bevindingen van dit literatuuronderzoek zijn weergegeven in de navolgende twee paragrafen.

2.1 Gebieden

In navolgende figuren 3 en 4 is het plangebied met haar ecologisch waardevolle gebieden in highlights weergegeven. In figuur 3 is het Natura 2000-gebied met de gele kleur aangeduid. In figuur 4 (op de volgende pagina) betreffen de groene highlights het Natuurnetwerk Nederland (verder: NNN) in de provincie Noord-Brabant ook wel Natuurnetwerk Brabant (verder: NNB) genoemd. De Natura 2000-gebieden liggen grotendeels binnen het NNN. Van de gebieden die binnen NNN zijn gelegen worden, naast de specifieke soorten en habitattypen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), ook de wezenlijke kenmerken en waarden beschermd.

Figuur 3: plangebied en omgeving (rood omcirkeld) met relevante natuurgebieden
(bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat het plangebied niet in Natura 2000-gebied is gelegen.

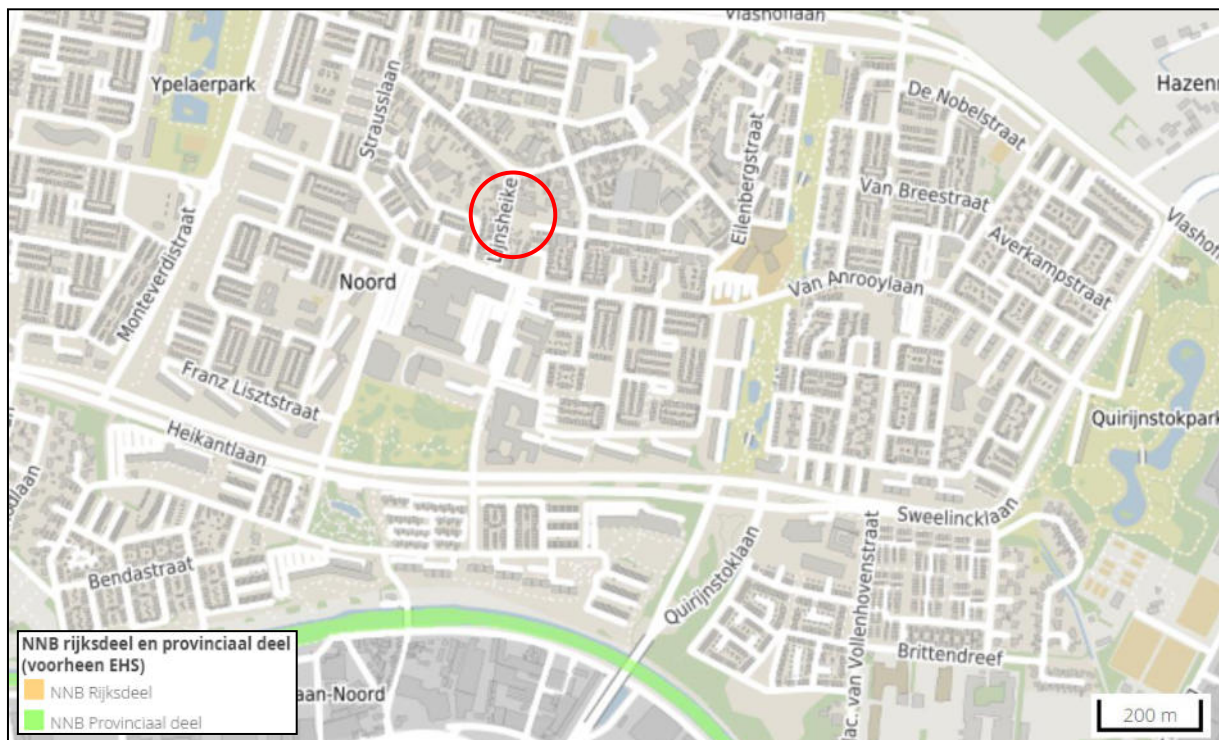
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand van circa 3,3 kilometer ten zuidoosten van het plangebied gelegen en betreft "Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen".

De Loonse en Drunense Duinen staat bekend als een van de grootste levende stuifzanden van Europa. Het maakt onderdeel uit van een dekzandrug die ten zuidoosten van Waalwijk is gelegen. Het is een droog, voedselarm gebied dat aan de zuidzijde overgaat in een voedselrijk beekdal dat zich kenmerkt met bossen en moerasgebied. Enkele kilometers verderop, aan de zuidflank van de dekzandrug, liggen De Brand en De Leemkuilen, begroeit door vegetaties die worden geassocieerd met zwak gebufferd water.

Het natuurgebied heeft voor Nederland een grote waarde vanwege de natuurlijke processen die bij het levend stuifzand horen, zoals het ontstaan van de paraboolduinen. In de lager gelegen gebieden kunnen er tijdens natte periodes tijdelijke, zure vennen worden gevormd indien er in de grond een ondoorlaatbare laag aanwezig is. Deze zure omstandigheden verdwijnen weer in de zomer, al blijven de locaties herkenbaar omdat berken en dennen er makkelijk kiemen vanwege de blijvende vochtigheid.

De doelsoorten in het Natura 2000-gebied "De Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen" betreffen de kamsalamander en drijvende waterweegbree. Daarnaast zijn de habitattypen die in het gebied voorkomen zoals stuifzandheiden met struikheide, zandverstuivingen, zwakgebufferde vennen, droge heiden, blauwgraslanden, beuken- en eikenbossen met hulst, eiken-haagbeukbossen, oude eikenbossen en vochtige alluviale bossen onderdeel van de instandhoudingsdoeleinden.

In de navolgende figuur 4, overgenomen uit de kaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant is wederom het aandachtsgebied omcirkeld. Ook uit deze figuur blijkt dat het plangebied niet in beschermd gebied ligt. Het dichtstbijzijnde natuurgebied behorende tot het NNB is op een afstand van circa 720 meter ten zuiden van het plangebied gelegen.

Figuur 4: kaart NNB. Het plangebied en omgeving is rood omcirkeld
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat ervan een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Tevens betreft het een beperkte ingreep (sloop van een woning en realisatie van een vijftal woningen, enkele appartementen en een pakhuis). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 3,3 kilometer op relatief kleine afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Gezien de beperkte aard van de ingreep en de stedelijke omgeving rondom het plangebied valt een significant negatief effect niet te verwachten.

2.2 Soorten

Aan de hand van literatuuronderzoek is informatie verzameld over het voorkomen van soorten in de directe omgeving van het plangebied. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van voornoemde zoogdierenatlas en de "Werkatlas amfibieën en reptielen van Noord-Brabant".

In de werkatlas wordt het voorkomen van soorten per kilometerhok aangeduid. In de zoogdierenatlas wordt dit aangegeven per atlasblok, met afmetingen van 5 bij 5 kilometer. Het plangebied is gelegen in kilometerhok X:134 / Y:399.

Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van het kilometerhok c.q. het atlasblok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Uit gegevens van de zoogdieren verspreidingsatlas en de NDFF blijkt dat de volgende zoogdieren of sporen van deze soorten (o.a. in braakballen) in de periode van 1989 tot 2020 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: bosmuis, ree, huisspitsmuis, laatvlieger, egel, haas, steenmarter, veldmuis, wezel, bunzing, rosse woelmuis, meervleermuis, watervleermuis, franjestaart, bosvleermuis, rosse vleermuis, konijn, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, bruine rat, eekhoorn, mol, tweekleurige vleermuis en vos.

Uit gegevens van de Werkatlas amfibieën en reptielen blijkt dat enkel de volgende soorten in de periode van 1995 tot en met 2004 zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: levendbarende hagedis, kamsalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, heikikker, bruine kikker en groene kikker complex.

In de periode 2000-2020 blijkt uit de gegevens van de NDFF en Ravon dat de volgende soorten zijn waargenomen in de directe omgeving van het plangebied: muurhagedis (niet wild), gewone pad, boomkikker, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker, poelkikker, bruine kikker, vuursalamander (niet wild) en kamsalamander.

3 Veldbezoek

Het plangebied is op 3 februari 2020 in de ochtend bezocht. Er was sprake van bewolkt, droog weer, met windkracht 2 Bft en een temperatuur van circa 11 graden Celsius. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten. De te verzamelen informatie bestaat onder andere uit zicht- en geluidwaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Op basis van terreinkenmerken is voorts beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek aangezien een quickscan een momentopname betreft. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitsel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van expert-judgement en bekende ecologische principes zal derhalve een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een woning, bedrijfspand en parkeerplaats. De in bijlage 2 opgenomen foto's geven een duidelijk beeld van de huidige situatie van het plangebied.

4 Resultaten

Onderstaand volgen de resultaten en eerste conclusies van het uitgevoerde veldbezoek in relatie tot het planvoornemen.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Vanwege de bestrating en voedselrijke omstandigheden waaruit het plangebied bestaat zijn ook geen beschermde soorten te verwachten. Beschermde soorten komen namelijk vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroep.

4.2 Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied slechts voor een aantal soorten vogels geschikt is als onderdeel van het leefgebied. Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig waardoor het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels niet op voorhand is uit te sluiten. De te slopen bebouwing binnen het plangebied bestaat uit een woonhuis en een bedrijfspand.

Het bedrijfspand Lijnsheike 8a grenst direct aan het noorden van de parkeerplaats. Het dak is plat en de daklijst is strak tegen het dak en de gevel gelegen. Hierdoor zijn er geen openingen die benut kunnen worden door gebouwbewonende soorten. Er zit echter een opening in de oostelijke gevel in de vorm van een ontluchtingsgat. Hier zit een pijpje in waardoor er voor gebouwbewonende soorten geen geschikte ruimte is om in te verblijven. In dit gebouw zullen geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig zijn.

De te slopen woning Lijnsheike 8 grenst direct aan de noordelijke zijde van het bedrijfspand. Het gebouw heeft een zadeldak dat bedekt is met dakpannen. De dakpannen liggen recht en zijn goed op elkaar aangesloten, met uitzondering van enkele openingen die aan de westelijke zijde van het dak aanwezig zijn boven het dakraam. Aan de noordelijke gevel van het gebouw bevindt zich een schoorsteen waar aan de wang een dakpan omhoog ligt. Ook ligt de nokpan op de zuidelijke kopgevel van de woning los. De voorgenoemde openingen, waaronder de opening onder de losliggende nokpan, zijn echter niet geschikt voor gierzwaluwen omdat de invliegroute wordt belemmerd. Het dak is te plat waardoor er bij de openingen boven het dakraam en langs de schoorsteen niet voldoende ruimte is om uit te vliegen. Gierzwaluwen hebben een uitvliegopening van minstens 3 meter hoog en 1 meter breed nodig omdat zij zich eerst laten vallen alvorens ze op kunnen stijgen. Openingen onder de dakpannen zijn niet geschikt omdat er geen ruw oppervlak aanwezig is waar gierzwaluwen zich vast kunnen houden en de opening naast de schoorsteen is niet open genoeg om recht in te kunnen vliegen. Ondanks voorgenoemde situatie zijn de openingen, op de opening onder de nokpan op de zuidelijk gelegen kopgevel na, wel geschikt voor huismussen.

De aanwezige bomen en struiken kunnen dienen als broedgelegenheid. Daarnaast is het gebied geschikt als foerageergebied, echter zullen niet alle vogelsoorten van het gebied gebruik maken. Met name voor vogels die in het stedelijk gebied voorkomen zijn binnen en rond het plangebied gunstige biotopen aanwezig. Voor bos-, weide-, struweel- en watervogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn vier Turkse tortels, drie huismussen (*Passer domesticus*) en een pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) binnen en in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen. Daarnaast zijn er nog enkele overvliegende vogels waargenomen, namelijk zes zwanen (*Cygnini spec.*), twee zwarte kraaien (*Corvus corone*), zeven houtduiven (*Columba palumbus*), negen kauwen (*Corvus monedula*), drie kokmeeuwen, drie eksters (*Pica pica*). Binnen het plangebied is in een van de bomen op het parkeerterrein een nest van een Turkse Tortel aangetroffen. Deze vogel was tevens actief bezig met het nest wat erop duidt dat het in gebruik is. Dit betekent dat er tijdens de werkzaamheden volgens de zorgplicht gehandeld dient te worden.

Conclusie: het te slopen woonhuis bevat enkele openingen die geschikt zijn als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor huismussen. Om deze reden dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze vogelsoort.

Een aantal andere vogelsoorten zal het plangebied met name benutten als foerageergebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien als foerageergebied (tuin) in gebruik blijven. Wel wordt bij de voorgenen sloop- en bouwwerkzaamheden verwezen naar de in hoofdstuk 5 omschreven werkwijze.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie.

Het plangebied is voor de steenmarter (*Martes foina*), die steeds vaker voorkomt in steden, geschikt. Er zijn openingen in het dak van de te slopen woning waargenomen die toegang kunnen bieden tot ruimtes waar de steenmarter een verblijfplaats kan vestigen, zoals de opening bij de zijwang van de schoorsteen en de openingen boven het dakraam. Naast verblijfsmogelijkheden is ook de aanwezigheid van groenstroken, greppels en bermen van belang. Hierin wordt namelijk door de steenmarter gefoerageerd wanneer hij binnen stedelijk gebied verblijft. Er is in de directe omgeving van het plangebied groen aanwezig in de vorm van groenstroken en tuinen van woningen wat voldoende mogelijkheden biedt om te foerageren. Vanwege de geschiktheid van het plangebied is de aanwezigheid van de steenmarter niet op voorhand uit te sluiten en dient er aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Het plangebied is niet geschikt voor kleine marterachtigen zoals de wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*). Hiervan zijn ook geen sporen aangetroffen zoals holen, vraatsporen of uitwerpselen. De bunzing houdt vooral van gebieden met oppervlaktewater. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De wezel heeft de voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschap met in de omgeving voldoende dekking. Het plangebied is vanwege de afwezigheid van voldoende natuurlijke dekking en het algehele stedelijke karakter niet geschikt als leefgebied voor de wezel en bunzing.

Naast eerdergenoemde soorten komt de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) ook voor in de directe omgeving van het plangebied. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. In het plangebied zijn slechts enkele solitaire bomen aanwezig waarin geen nesten van de eekhoorn zijn aangetroffen. Daarbij is er door het stedelijke karakter van het plangebied ook geen geschikt foerageergebied aanwezig. Er zijn in de directe omgeving van het plangebied geschiktere leefgebieden voor de eekhoorn aanwezig zoals de tuinen van woningen en het grasveld ten oosten van het plangebied. Daar zijn tevens meer bomen aanwezig.

In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van groenstroken en tuinen van woningen om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Ook zal het plangebied beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

Conclusie: de te slopen woning biedt geschikte openingen voor de steenmarter. Omdat de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand is uit te sluiten dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar deze soort.

4.4 Vleermuizen

Er is bebouwing aanwezig binnen het plangebied waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand is uit te sluiten. Het bedrijfspan Lijnsheike 8a heeft een plat dak waarvan de daklijst goed aansluit op het dak en de gevel. Hierdoor zijn er geen openingen aanwezig die door gebouwbewonende vleermuizen benut kunnen worden. In de zuidelijke gevel van het gebouw zijn echter open stootvoegen aangetroffen die geschikt zijn als toegangsmogelijkheid voor gebouwbewonende vleermuizen. Het gat in de oostelijke gevel is niet geschikt vanwege de extra pijp die aanwezig is. Hierdoor is de achterliggende ruimte ongeschikt voor gebouwbewonende vleermuizen om in te verblijven.

Het te slopen woonhuis heeft een zadeldak waarin enkele openingen aanwezig zijn. Langs de zijwang van de schoorsteen ligt een dakpan omhoog waardoor er toegang is tot de ruimte daaronder. Ook boven het dakraam zijn openingen aanwezig en op de zuidelijke kopgevel ligt de nokpan los van de gevel waardoor er een geschikte opening is. Deze kunnen allen door gebouwbewonende vleermuizen benut worden. Er dient derhalve aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen aan te tonen dan wel niet uit te sluiten.

In de bomen, die aanwezig zijn binnen het plangebied, zijn geen geschikte holtes of scheuren aanwezig die dienst kunnen doen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Ook zijn er geen sporen zoals ontlasting of vraatsporen in de vorm van vlindervleugels gevonden.

Mogelijk zal het plangebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn zoals de tuinen van woningen en het grasveld ten westen van het plangebied.

Vleermuizen maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige

landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. De bomen ten zuidoosten van het plangebied, nabij de Beethovenlaan, kunnen dienst doen als vliegroute, deze bomen sluiten aan op velden verder ten oosten van het plangebied. Gezien deze bomen buiten het plangebied staan zal deze vliegroute onaangetast blijven.

Conclusie: de te slopen bebouwing is geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Er dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soortgroep.

Mogelijk wordt er door vleermuizen gefoerageerd binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën en reptielen aangetroffen en zijn er geen sporen van deze soortgroepen aangetroffen binnen het plangebied. Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van (beschermde) vissen kan derhalve worden uitgesloten. Eveneens is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater. Er is tevens geen geschikt landhabitat aanwezig vanwege het stedelijke karakter van het plangebied.

Daarnaast is het plangebied voor de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), die in de omgeving van het plangebied voorkomt, ongeschikt door de afwezigheid van vochtige heide en/of ruigten.

De muurhagedis (*Podarcis muralis*) is een soort die voorkomt op warme, stenige locaties zoals rotswanden. Ze vestigen zich ook graag in stadsmuren. In het noordelijke deel van het verspreidingsgebied komen ze enkel voor in rivierdalen vanwege de goede omstandigheden. De muurhagedis zal vanwege het stedelijke karakter niet voorkomen binnen het plangebied.

Conclusie: er komen noch vissen noch beschermde soorten reptielen en amfibieën voor in het plangebied. De eventuele aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten reptielen en amfibieën zoals bijvoorbeeld de gewone pad en bruine kikker vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

4.6 Ongewervelden/ overige soorten

Beschermde soorten ongewervelden en overige soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Beschermde soorten stellen specifieke eisen aan een biotoop en gezien de afwezigheid van oppervlaktewater en geschikte beplanting en aanwezigheid van de vele bestrating is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

Conclusie: er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5 Conclusies

Doel van het onderhavige onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving.

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNB. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om NNB, indien een bestemmingsplan leidt tot aantasting van de ecologische waarden en kenmerken anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand gelegen dat ervan een negatief effect op het dichtstbijzijnde NNB-gebied geen sprake is. Tevens betreft het een beperkte ingreep (sloop van een woning en realisatie van een vijftal woningen, enkele appartementen en een pakhuis). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is met circa 3,3 kilometer op relatief kleine afstand gelegen (bij Natura 2000-gebieden moet verspreiding van stoffen in lucht of water wel worden beschouwd). Gezien de beperkte aard van de ingreep en de stedelijke omgeving rondom het plangebied valt een significant negatief effect niet te verwachten.

5.2 Soorten

Er wordt in het kader van de Wnb nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de beoogde ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde plantensoorten aangetroffen. Deze soorten zijn ook niet te verwachten. Om deze redenen zullen er door de voorgenomen plannen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze soortgroep en zijn er, naast de zorgplicht, vanuit de Wnb geen verdere verplichtingen.

Vogels

De te slopen bebouwing bevat enkele openingen die geschikt zijn als jaarrond beschermde vaste verblijfplaats voor huismussen. Om deze reden dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze vogelsoort. Dit houdt in dat er twee veldbezoeken moeten worden uitgevoerd in de periode van 1 april tot en met 15 mei of vier bezoeken in de periode van 10 maart tot en met 20 juni om aan te tonen dan wel uit te sluiten of en waar de huismussen vaste verblijfplaatsen hebben binnen het plangebied. Locaties van nesten en essentiële onderdelen van het leefgebied dienen hierbij te worden geïnventariseerd. Dit onderzoek dient overdag op een geschikt moment te worden uitgevoerd in de periode van twee uur na zonsopkomst tot twee uur voor zonsondergang. (Bij12, 2017a)

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is geschikt om als vaste verblijf- of voortplantingsplaats te dienen van de steenmarter. Naar de steenmarter dient nader onderzoek te worden verricht. Algemeen

voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

De bebouwing in het plangebied is geschikt als vaste verblijf- of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Hier dient aanvullend onderzoek voor uitgevoerd te worden in de vorm van minimaal vijf veldbezoeken, waarvan drie in de periode 15 mei-15 juli en twee in de periode 15 augustus-1 oktober. Deze onderzoeken worden uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. (Bij12, 2017b)

Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van groenstroken en tuinen van woningen. Ook is het verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten indien de sloop- en bouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd worden. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrictlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

Ongewervelden/ overige soorten

Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrictlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot deze soortgroepen.

5.3 Zorgplicht

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als "veilige" periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan ook uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kunnen bijvoorbeeld struiken gedurende het groeiseizoen kort gesnoeid worden, zodat er geen vogels gaan broeden.

Bij het inrichten van het bouwterrein dient te worden gezorgd dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor de vestiging van de rugstreeppad. Het ontstaan van poeltjes of plassen op het bouwterrein in het zomerhalfjaar (vanaf april) dient derhalve te worden voorkomen, zodat er geen geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad aanwezig is.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te beperken (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5.4 Eindconclusie

In onderstaande punten wordt de eindconclusie weergegeven:

- de omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen;
- om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd;
- nader onderzoek naar huismussen, gebouwbewonende vleermuizen en de steenmarter is noodzakelijk;
- voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

5.5 Advies

Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van de nieuw te bouwen woningen en appartementen wordt geadviseerd gebruik te maken van de checklist natuurvriendelijke maatregelen aan gebouwen van de Vogelbescherming. Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6 Literatuurlijst

BIJ 12 (2017a) Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*

BIJ12 (2017b) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna*. Knnv Uitgeverij

Delft, J.J.C.W. van, Schuitema, W. (2005) *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*. Stichting Ravon

NDDF (2020) Geraadpleegd op 6 februari 2020 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Ravon (2020) Geraadpleegd op 6 februari 2020 via <http://www.ravon.nl/>

Zoogdiervereniging (2020) Geraadpleegd op 6 februari 2020 via <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

BIJLAGE 1:

Geplande situatie

BIJLAGE 2:

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

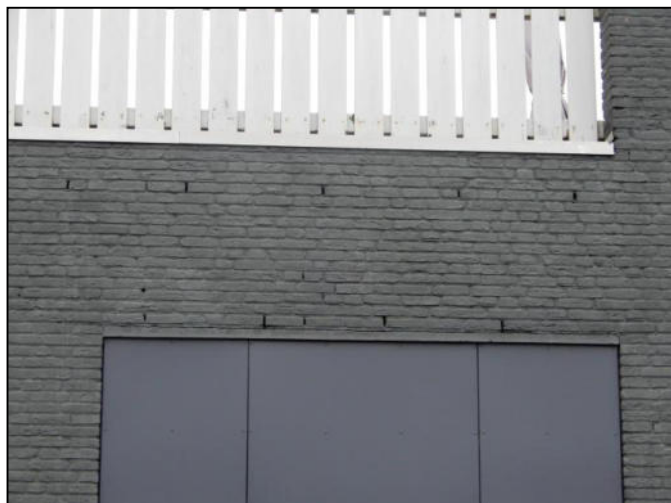

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

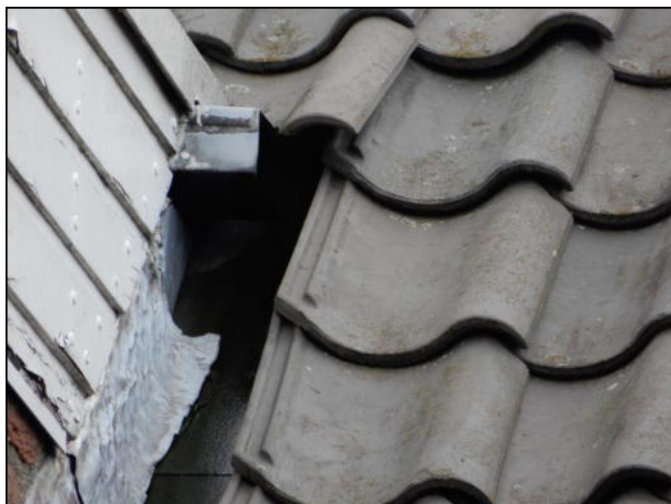

Foto 16

Foto 17